

Годишна програма 2000

I. Постоянни проекти:

1. Правна помощ и стратегическо водене на дела

Финансиране:

- по отношение на правна помощ и защита пред национални органи и съдилища
- осигурено по програмата "Матра"
- по отношение на правна помощ и защита пред Европейския съд - осигурено от Института "Отворено общество"-Ню Йорк

Ръководител: Здравка Калайджиева

Координатор правна помощ без водене на дела и водене на дела пред вътрешни съдилища: Атанас Политов

Стратегически области:

Предвид мисията на организацията да въздейства върху вътрешното право и практика чрез подбор на случаи, разкриващи характерни и често срещани нарушения на правата на човека и недостатъчно съответствие на вътрешното право с международните актове и приложими стандарти, считаме за стратегически следните направления в дейността на фондацията през 2 000 година:

- правото на достъп до съд, свързано с изключването на съдебния контрол върху редица административни актове, с условията за освобождаване от държавни такси, дължимостта на такси по Закона за отговорността на държавата, безплатната правна помощ и механизмите за възлагането ѝ.
- процесуални нарушения на правото на защита и разглеждане на делата в разумен срок,
- продължително и незаконно задържане под стража, както по НПК, така и по ЗМВР, в който регламентацията на правото на защита не предоставя достатъчни гаранции
- неправомерно използване на оръжие и полицейски средства, поради липса на детайлна регламентация по ЗМВР
- нарушения на свободата на съвестта и религията, произтичащи от една очертаваща се практика на Комисията по алтернативната служба да разпределя наборници на алтернативна служба във военни поделения, както и във връзка с прекалено обременителния ѝ характер по Закона за алтернативната служба, в сравнение с военната служба.
- наказателно преследване на журналисти за обида и клевета

- защита на собствеността - илюзорност на обезщетенията чрез компенсаторни записи, водеща до практическо лишаване от тези взмания, както и до лишаване от имущества без адекватно обезщетение; прогласяване на нищожност на договори за продажба, сключени с държавата, по нейно искане и въз основа на нейно неправомерно поведение, след дългогодишно упражняване на трайни права върху тях.

- уволнения, свързани с политически, религиозни или други убеждения и представляващи разправа с личността, а не санкция за действително извършени дисциплинарни нарушения; неупражняване на ефективен съдебен контрол и ограничения на правото на защита при уволнения от МВР и МО

- нарушение на Конституцията и международните актове, свързани с разпространената практика на сключване на срочни трудови договори, често за съвсем кратки срокове, без последващо сключване на постоянни договори.

2. Публикации, информационна и образователна дейност за правната общност

Ръководител: Анна Гаврилова

През 2001г. ще продължи прилагането на отчетената като успешна стратегия на предоставяне на информация на правната общност за установените стандарти на тълкуване и приложение на Европейската конвенция за правата на човека чрез публикации, разпространявани така, че да достигнат до максимален брой практикуващи юристи - изпращане на екземпляри на съдилищата, прокуратурите и адвокатските колегии в страната, както и на НПО с програми за правна помощ, съчетано с разпространение чрез специализираните книжарници за правна литература.

С оглед ефективната защита на гражданите по сходни случаи и за оказване на натиск в посока към привеждане на законодателството и практиката в съответствие с утвърдените международни стандарти ще продължи и обменът на информация относно начините на защита и изготвянето на становища по съответствието на българското законодателство и практика с тази на Европейския съд в Страсбург между адвокати и НПО, работещи в тази област.

а) Публикуване на значима практика на Европейския съд по правата на човека, установяваща стандарти на тълкуване и приложение на разпоредбите ѝ

Финансиране: осигурено по програмата “Матра”

През 2000г. ще завърши представянето на по-старата основополагаща практика на Европейския съд и около средата на годината ще започне публикуването на по-новата (след 1995г.) и текуща практика. Ще бъдат публикувани 12 книжки, съобразно графика на публикуване на бюлетина практика на ВКС. По-новата и текуща практика ще бъдат отново систематизирани по текстове на Конвенцията,

като във всеки брой ще бъдат комбинирани практика от периода 1995-2000г. и текуща практика, без да се спазва поредността на тектовете, а с оглед на постановените значими най-нови решения. По този начин, като се правят и препратки към броевете на бюлетина, в които са публикувани установяващите стандарти на тълкуване и приложение решения, ще бъде най-добре демонстрирано развитието в практиката на Европейския съд по отделните й разпоредби.

б) Публикуване на решенията на Европейския съд по правата на човека по дела срещу България

Финансиране: осигурено от Менсен и ноод/Каритас, Холандия за 5 книжки. Да се осигури за продължаване на поредицата (готовност на Канадското посолство в Румъния).

Книжките ще бъдат издавани ритмично, след публикуването на решенията на Европейския съд. През първите месеци на 2000г. ще бъдат публикувани вече постановените решения, както следва:

Февруари - “Луканов срещу България”

Март - “Асенов и други срещу България”

Април - “Николова срещу България”

През м. април, веднага след публикуване на третата книжка, ще бъде направена промоция на изданието.

Обмисля се и издаване на решения по допустимостта на жалби срещу България, подбрани и групирани с оглед повтаряемостта на случаите и значението, което биха имали такива решения за практиката.

II. ДРУГИ ПРОЕКТИ:

1. Издаване на български език на книгата “Теория и практика по Европейската конвенция за правата на човека” на проф. Ван Хуф и проф. Ван Дайк

Финансиране: осигурено от Менсен и ноод/Каритас, Холандия.
Ръководител: Анна Гаврилова

Довършване на техническа редакция на приложения и бележки под линия и отпечатване.

Промоция в края на май 2000 г., с участието на проф. Ван Дайк

2. Полицията-структура, насочена към обществеността

Финансиране: осигурено по програмата Матра
Координатор: Веселина Вандова

Стратегическо завеждане на дела, свързани със случаи на незаконно задържане, неправомерна употреба на сила и други нарушения на правата на задържаните лица, насочено, заедно с другите дейности по проекта, към осигуряване на по-голяма прозрачност в дейността на полицията и граждански контрол върху нея, усъвършенстване на дисциплинарните процедури и адекватно разследване на подобни случаи; осигуряване на медийно покритие на проекта - за целия период.

Други дейности по проекта:

Януари

- събиране и обсъждане на минимум три оферти за предвиденото по проекта социологическо проучване по съвместния проект "Полицията-структура, насочена към обществеността".
- Възлагане на първоначален доклад за отчетността на полицията пред обществеността - срок за изготвяне май /юни 2000 г. - адв. Динко Кънчев

Февруари

- възлагане и стартиране на социологическото проучване. Първи етап - анкети сред населението

Март

- втори етап от социологическото проучване, анкети сред затворниците

Април

- трети заключителен етап на проучването - фокус групи с полицаи. Изготвяне на доклада на социолозите.

Май

- представяне на доклада на Динко Кънчев
- представяне на резултатите от социологическото проучване

3. Наблюдение на местата за лишаване от свобода

Финансиране: осигурено по програмата Матра

Ръководител: БХК

Стратегическо завеждане на дела по съществени и повтарящи се случаи на нарушения на правата на лишените от свобода или задържани лица. За критерий служи българското законодателство в неговия моментен вид и степента на съответствието му с международните стандарти, както и резултатите от мониторинга, осъществяван от БХК. Дейността е постоянна. До края на 2000г. ще бъдат проведени и минимум от 4 от предвидените за тригодишния период общо 10 лекции за затворниците и персонала на местата за задържане и лишаване от свобода.

4. Семинари:

11 март

Работна среща с юристи от сродни организации, занимаващи се със защита на лица, пострадали от нарушения на правата, гарантирани от ЕКПЧ, или с практика и интерес в материята. Под формата на лекции по основните текстове на Конвенцията колегите ще бъдат запознати с натрупания от фондацията опит в представянето на дела пред Европейския съд, с вижданията ѝ за типичните нарушения на правата на човека, за основни процедурни нарушения в работата на българските съдилища по наказателни и граждански дела, както и с основните оплаквания и тези, поддържани пред Европейския съд. Целта е съгласуване на вижданията и становищата и по-ефективна защита по индивидуалните жалби и въздействие, чрез воденето на дела, върху националните законодателство и практика.

Финансиране: осигурено от Институт “Отворено общество” - Ню Йорк
Ръководители: Анна Гаврилова, Веселина Вандова, Нина Седефова

5-6 май

Семинар за адвокатите, с които фондацията работи, на който ще бъдат обсъдени промените в българското законодателство, съответствието на тези промени с международните актове и стандарти, областите, в които съществува възможност за нарушения на защитените права и се очаква да бъдат правени оплаквания. Ще бъде систематизирана и анализирана и практиката на Европейския съд по дела срещу България. Ще бъдат предварително подготвени експозета по шест основни теми, които, в резултат на обсъждането, ще бъдат оформени и като принципни становища и тези по основни несъответствия на националните законодателство и практика с разпоредби на Европейската конвенция, за ползване от адвокатите по сходни дела, както и за предоставяне на други колеги, работещи по вътрешни дела или жалби пред Европейския съд, свързани с такива оплаквания.

Финансиране: осигурено от посолството на Канада в Букурещ
Ръководители: Анна Гаврилова, Веселина Вандова, Нина Седефова

Септември/октомври

(Времето за провеждане на семинара ще се съобрази със заетостта на колегите, ангажирани с дейността на фондацията.) Основна задача на този вътрешен семинар е отново взаимно уточняване на стратегиите за защита, информация за поддържаните тези, за развитие на законодателството и практиката, за етапа, до който са достигнали жалбите на фондацията пред Европейския съд. Наред с това ще бъдат обсъдени организационни въпроси и предприемане и разпределение на бъдещи дейности и задачи.

Финансиране: осигурено от Институт “Отворено общество” - Ню Йорк
Ръководители: Анна Гаврилова, Здравка Калайджиева

Водят се разговори със ССАК за включване с теми по ЕКПЧ на лектори, осигурени от фондацията в провеждани от Софийската адвокатска колегия.

5. Публикуване на книгата на адв. Васил Василев и журналистката Таня Харизанова “Презумпция за виновност”.

Финансиране - осигурено от Democracy commission чрез Посолството на САЩ
Координатор: Таня Харизанова

Книгата трябва да се предаде за печат до края на май 2000 г. и да бъде представена през юни 2000 г.